

Rerum Naturalium Fragmenta No. 73

<i>Szemere Zoltán:</i> Jelentés a margitszigeti madárvédelmi kísérleti telepről	3
<i>Szemere Zoltán:</i> Megfigyelések a vándorpatkányon	9
<i>Szemere László:</i> Egy új árkoltpereszker – Schulzeria	15
<i>Vasvári Miklós:</i> Irodalom: A Magyarországon előforduló ragadozó madarak meghatározója	21

Budapest
1930

.

Rerum Naturalium Fragmenta

Szemere László szerkesztése:

Budapest II., Debrői-u. 15

Jelentés a margitszigeti madárvédelmi kísérleti telepről.

Írta: Szemere Zoltán.

A 20 évvel ezelőtt a Margitszigeten berendezett kísérleti telep, amely a Berlepsch-rendszerű madárvédelmi intézkedéseknek magyar viszonyokhoz való alkalmazása terén oly sok értékes adatot szolgáltatott, pár évvel ezelőtt rekonstruáltatván, a Madártani Intézetnek 1929 óta ismét rendelkezésére áll.

Az általam végzett és mind az odúlakó, mind a szabadon fészkelő madarakra kiterjedő revízió az 1929. és 1930-as évek adatainak egybevetésével az ott fészkelő 33 faj állományában számos fajnál jelentékeny változásokat mutat, így némileg szaporodott a *Turtur communis* (5-6-ről 8-10-re), a *Muscicapa grisola* L. (4-5-ről 6-ra), a *Lanius collurio* L. (4-ről 6-ra), *Sturnus vulgaris* L. (3-4-ről 8-10-re), *Fringilla coelebs* L. (20-ről 25-re) és *Ligurinus chloris* (10-ről 15-re).

Feltűnően emelkedett 1930-ban e fajok párjainak száma: a *Jynx torquilla* L. (6-8-ről 12-14-re), *Passer montanus* L. (60-80-ról 130—140-re) és *Turdus merula* L. (35—40-ről 50-60-ra).

Ellenben csökkent e fajok száma: *Dendrocopos major* L. (6-ről 4-re). *Passer domesticus* L. (120-140-ről 100-110-re). *Sitta europaea* L. (6-7-ről 4-5-re), *Parus major* L. (16-18-ről 8-10-re), *Erithacus phoenicurus* L. (2-3-ről 1-2-re) és *Erithacus luscini*a (3-4-ről 1-2-re).

Elmaradt 1930-ban az *Anas boschas* L., *Muscicapa coliaris* Bechst., míg új fajként a *Lanius minor* L. telepedett le.

Az állomány csekélyebb mértékű ingadozása felett könnyebben napirendre térhetnénk, de ha valamely faj 6—8. ill. 60—80 párnyi létszáma majdnem megkétszereződik, viszont a 16—18 párról a felére csökken, itt már önkéntelenül is valami nyomósabb külső okot kell keresnem.

Talán a *Passer domesticus* érzékenyebb a háborgatással szemben, mint a *P. montanus* s ezért húzódott részben másfelé?

A *Parus* majort valószínűleg a *Jynx* szaporulat (illetve invázió) meg a *Passer montanus* tömeges betolakodása csökkenthette.

Itt meg kell jegyezni, hogy egyetlen 1929-ben gyűrűzött madarat sem észleltem a szigeten 1930-ban, se az öreg, se a fiatal korban gyűrűzöttek közül! Ez tehát arra vall, hogy a madarak állománya kicserélődött, az itteniek elmentek s mások jöttek a helyükbe.

A 2 év óta végzett revízió eredményéből, fajok szerint ismertetve, a következő szemelvényeket tartom közlendőknek:

1929-ben: 103 ellenőrzött odúban 20 ízben akart *Parus maior* megtelepedni, ezek közül 14 esetben sikerült a fiait felnevelnie és kirepítenie, összesen 65 gyűrűzöttet és ezenkívül két család repített bizonytalan számú fiókát. Három alkalommal *Passer domesticus* foglalta el tőle az odút, 2 ízben a szülők járhattak szerencsétlenül, kétszer pedig az anyamadár a meggyűrűztetés miatt hagyhatta el kevésbé kotlott tojásait.

A többi esetekben az anyamadár a gyűrűzés dacára is kitartott s fel is nevelte fiait. E két előfordult eset miatt azonban 1930-ban öreg cinegét a tojásokon nem fogtam s nem gyűrűztem.

Az 1929. évi cinegeszaporulatban a veszteség 23 fióka és 26 tojás. Szaporodási arányszám 4.64 (?).

Sitta europaea caesia 1929-ben három ízben telepedett meg mest. odúban s mind a háromszor szerencsésen fel is nevelte 7, 4, ill. 6 fiát, összesen 17-et. Szap. ar. szám 5.66.

Jynx torquilla ugyancsak felnevelte mind a 3 fészekalját: 9, 5, 5 fiókát, összesen 19-et. Szap. ar. szám 6.3.

Dendrocopos major pinetorum háromszor költött; két ízben szerencsésen repített, 5, ill. 4 fiat, míg egy fészekalj négy fia a kirepülés előtt pár nappal éhen pusztult; bizonyára a szülőket érte valami baleset. Szap. ar. szám 3.

Egy C odúban *Turdus merula* költött. *Sturnus* 1929-ben mest. odúban nem költött.

1930-ban: *Parus major* 98 ellenőrzött odúban tízszer próbált családot alapítani. Fiait 9-szer repítette ki, de két ízben 1, ill. 2 pullus veszteséggel. Egy fészekalj 5 fióka az odúban valószínűleg az öregeket ért valamely baj folytán elpusztult. Az összes kirepített fiókák száma 31 gyűrűzött és két – bizonytalan számú – fészekalj. A veszteség 8 fióka elpusztulása. Szaporodási arányszám 4.43 (?).

Sitta europaea két ízben telepszik, két ízben repít 4, ill. 2 fiat, veszteség 1 fióka. Szaporodási arányszám: 3.0.

Jynx torquilla 8 ízben költ, nyolc ízben repít, összesen 48 fiatal; veszteség 3 fióka. Szap. arányszáma 6.0.

Dendrocopos major pinetorum háromszor költ. háromszor repít 5-5, ill. ismeretlen számú fiókat. Szap. ar. szám 5.0 (?).

Sturnus két odúban költött, melyekben csodálatosképpen csak 1, ill. 2 tojást rakva ugyanannyi fiókat repített. Szap. arányszám 1.5.

Érdemesnek tartom megemlíteni, hogy néha milyen gyorsan szaporított a Passer — éspedig mindig montanus. Hogy valamely odúból a verebek kilakoltatása után két héttel megint teljes fészekaljat találtam, az gyakran előfordult s ebben nincs is semmi különös. Viszont négy ízben az odú kiürítése után egy héttel már megint többé-kevésbé teljes fészekaljat találtam: 3, 4, ill. 5 tojással.

Egy alkalommal a Passer dom. Passer mont.-tól foglalta el az odút, illetve saját fészket 3 Pass. mont. pullus hegyibe rakta.

Egy esetben meg valamely passertól (valószínűleg montanus-tól) Jynx foglalta el az üres kész fészket, melynek anyagát persze bennhagyta.

Hogy a cinegék fészkelését a verebek tömegei közepette biztosíthassam, az említett 2 év alatt a házi verebeknek 213 tojását, 106 fiókáját és 11 fészken elfogott öregét, a mezei verebeknek 351 tojását, 159 fiókáját és 1 öregét, valamint 59 meg nem állapított fajú verébfiókát voltam kénytelen elpusztítani.

Ezen a helyen is köszönetet kell mondanom a Madártani Intézet nevében a Margitsziget igazgatóságának és elsősorban

Hoydegg főkertész úrnak azért a jóindulatért és belátásért, mellyel a madárvédelem ügyét felkarolta s szaktanácsainkat méltányolta, továbbá, hogy a Margitszigeten a macskákat, mint a madárvédelem legveszélyesebb ellenségeit teljesen kiirtotta.

(*Aquila.* – 36/37. (1930) 37., p. 120-125)

Megfigyelések a vándorpatkányon

írta: Szemere Zoltán.

Cerva Frigyes nyug. állatkerti főfelügyelő úr tollából »A Természet« 1930. januári 1-2. számában megjelent hasonló című cikkel kapcsolatban legyen szabad nekem is néhány megfigyelést felemlítenem.

Még jóval a háború előtt feltűnt boldogult atyámnak, hogy a házpadlás közepén halomba rakott csöves kukorica szemlátomást fogy. Hogy a tettesnek, illetve a tetteseknek patkányoknak kellett lenniök, azt az ott elhullatott ürülék és az itt-ott, porosabb helyeken látható nyomok árulták el.

A legkülönösebb azonban az volt a dologban, hogy a csöves kukoricarakás mellett semmiféle táplálkozás nyoma nem volt látható; a csöveket egészen kellett elhordaniok.

Hogy erről magának bizonytságot szerezzen, atyám a kémény mögé bújt el s onnan hallgatózott, hogy az esetleg tolvajkodó patkányok merre viszik el a kukoricát.

Ott aztán hallotta, hogy a gurítás a fal irányában, majd azon felfelé halad (padlásunkon az eresz alja körülbelül csak 160 centiméterrel a padlás színvonala felett volt.).

Mikor biztos volt az irányban, óvatosan előbújt a kémény mögül, hogy megnézzze, mit művel a patkány, de ez meghallhatott valami kis neszt, mert mire atyám odapillantott, már nem figyelhette meg, hogy a patkány miképpen viszi fel a

csövet a falon; csak az elugró patkányt és a fal mentén leesett csövet láthatta.

A falnak e helye felett a tető alatt aztán megtalálta a hiányzó csöves kukoricát, persze vagy két mázsát, némi fogyasztás híján.

Ugyancsak atyám figyelte meg a következő dolgot, amely jellemző bizonyítéka a patkány ügyességének, gyors mozdulatokra való képességének. A padláson dúskáló patkányok megfogása céljából többek között egy egérrel csalizott kis tányércsapdát állított fel, teljesen szabadon. A közeledő patkány körüljárta a csapdát, majd ettől vagy 30 centiméternyire megállt, felegyenesedett s úgy sandított a csalira. Ismét körülszaladgálva közelebb jött hozzá s megint két lábra állva nézegette a kínálkozó falatot.

Az ezután következő körülkerülgetés után már közvetlenül a csapóvas mellett állt fel két lábra. Néhány pillanatig mereven nézte a csaliegeret, majd egy hirtelen, rendkívül gyors mozdulattal megbökte az orrával a csapda tányérján levő csalfalatot s fejét olyan gyorsan rántotta vissza, hogy a csapda nem fogta meg! Az összecsapódó csapdaíve k még az orra hegyét sem érintették és sértetlenül szaladt el onnan.

Többször hallottam már azt a nézetet, hogy ahol a patkány saját fajtájának vérszagát érzi, onnan eltávozik. Ha ez mindig így volna, akkor esetről-esetre könnyű volna tőle megszabadulni. Valami igaz azonban mégis lehet a dologban, mert ilyesfélét magam is tapasztaltam.

Még Érsekújváron voltam állomáson, mikor a legényem jelentette, hogy patkány jár az istállóban, a jászol alatt.

A két lovat az istálló másik oldalára köttetve s egy céllövő pisztollyal a legény ágya szélére lesbe ülve 10 perc múlva már lőttem egy öreg nősténypatkányt . Ez a trágyadombra került, de a másnap lőtt süldőpatkánynak még volt annyi ereje, hogy beugrott a lyukba s vagy 15 centiméternyire bent pusztult el.

Bent hagytam. Több patkány nem mutatkozott, pedig annak a süldőnek a testvérei is bizonyára a közelben lehettek.

Ehhez hasonló dolgot tapasztalt nagybátyám, Szemere Gyula is az egyik tehénistállójában, de sokkal jellemzőbb és eredményesebb módon.

Alighogy kimentek a tehenek a legelőre, máris előbújt a rengeteg patkány s nekilátott a szélteben elhullajtott trágyalepényeknek. Az egyik ilyen tele tál körül szinte egymás hegyén-hátán nyüzsgő patkányok közé aztán kívülről apró söréttel közibük lőtt bátyám , úgyhogy – atyám elbeszélése szerint – 25 patkány múlt ott ki egy helyben. Másnap is hasonló razziát csinált s ezzel aztán sikerült is a patkányoktól megszabadulnia – vagy két hétre.

Az alábbiakban arról akarok még beszámolni, hogy milyen hatással van a meleg helyről előkerült patkányokra az erős – 25-30 fokos – hideg.

A novonikolajevszki hadifogolytábor egyik konyhabarakkjának háta mögött majd háznagyságúra nőtt már a mindenféle hulladék. Ez volt aztán az igazi patkányparadicsom. A halom

belsejében az erjedés-fülledés folytán természetesen jó meleg is volt. Történt azonban – 1918 decemberben –, hogy jöttek a szánok és kezdték elhordani a patkányvárat. Mikor a fenekére értek, egymásután felszínre kerültek a patkányok.

A szemétdomb körül 30–40 centiméteres volt a nagy hidegtől porhanyós hó. Alig tíz perce t álltam ott, de az alatt is vagy 6–7 patkányt láttam megfagyni. A párolgó meleg hulladék alól előugró patkányok egyet-kettőt ugrottak csak a mély hóban s máris megkapta őket a hideg. Egy némelyik még összehúzódott gömbölyűre, – ahogyan minden állat a hideg ellen ösztönszerűen is védekezni szokott – de nem egy már ugrás közben nyúlt el, olyan hirtelen megdermesztette tagjait a fagyos levegő. Az egy-helyt marasztott patkányok 10–20 másodpercig még rezgették a farkukat, remegett egy pár pillanatig a lábuk, majd tátogtak egypárat, aztán végük volt.

Hogy milyen gyorsan jelentkezett a hideg hatása, erre nézve csak azt említem meg jellemzésül, hogy a szemétdombtól két és fél méternél messzebbre egy sem jutott el, míg a legtöbb már egy és fél méteren belül dermedt meg.

Mivel ezeknél a patkányoknál a halál ily feltűnő gyorsan bekövetkezett, azt vagyok hajlandó hinni, hogy ebben az esetben nem annyira maga a hideg, illetve a test lehűlése volt az élet megszűnésének közvetlen oka, hanem valószínűleg valami tüdőbénulás – laikus módra szólva – vagy fulladás, mert hisz ilyesmire vallott a tátozás.

Dacára annak, hogy sokszor volt alkalmam »nagy bajban« levő patkányt megfigyelni, mégis csak egyetlen egyszer hallottam azt szorult helyzetében sivalkodni. A Novonikolajevszkben

tartott uhumnak leggyakrabban elevenen adtam a patkányt (más táplálékot alig kapott) jórészt azért, mert gyorsabban, ügyesebben végzett vele, mint én. Sohase nyiffant az ilyen patkány egyet se. Az uhu hatalmas markával jól elkapta még a legnagyobb patkányt is és szorítással ölte, fojtotta meg s így persze hangot nem is igen adhatott.

A sivalkodást egy hűvös időben hordóban, sekély vízben átázott patkánytól hallottam. A víz csak olyan mély volt, hogy majdnem gázolhatott benne. Amíg úszkált, egy hangot sem hallatott, de aztán valamelyikünk behelyezett neki egy téglát szigetnek, amelyre rögtön fel is kapaszkodott. De mert ez a sziget is vagy egy centiméternyire víz alatt volt, bizony őkegyelme ott is csak a vízben ült. Néhány másodpercnyi ott ülés után kezdett bele aztán a hosszan tartó éktelen sivalkodásba.

(A természet. – 26. (1930) 5-6., p. 59-60.)

Egy új árkołtpereszker – Schulzeria.

Írta: Szemere László.

Ab. J. Bresadola „Iconographia Mycologica” című, kötetenként most megjelenő munkájának első kötetében találjuk meg a Schulzeria genusnak, valamint e nem két fajának a leírását.

Az őzlábgombák (Lepiota) után és a gyűrűspereszkerék (Armillaria) előtt vezette be rendszertanába. A genus ismertetése a 43. oldalon, a két faj ábrája pedig a XLIII. 1—2. táblán foglal helyet.

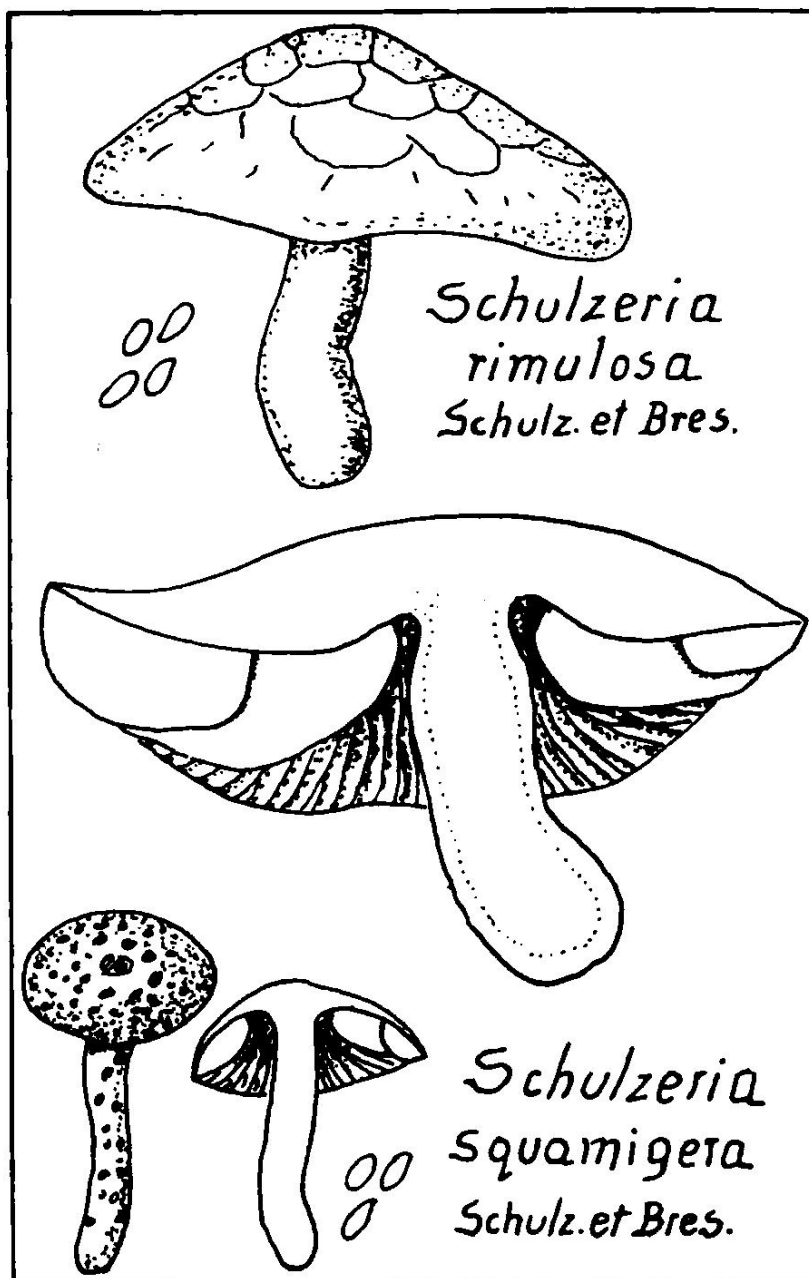
A szövegben ez áll: „Schulzeria. Bres., Schulzeria nov. gen., p. 7; Sacc., Syll. V, p. 72.* Pileus carnosus, regularis; lammellae liberae; stipes centralis, absque annulo et volva; sporae hyalinae, obovatae. Terrestres.”

A Bresadola által Schulzer István emlékezetére elnevezett új genus tehát a fehér-spórás gombák közé tartozik. Egyéb nemi jegyei: A rendes (kalapos) gomba-alakú, puha-húsú, központon álló tönkű gombák lemezei kikerekítettek, s a kifejlett gombákon a tönktől oly távol állanak, hogy akörül mély árkot képeznek.

Tönkjük gyűrű és hüvely nélküli, spóráik többé-kevésbé ellipszis alakúak, víztiszták, simák. A földön teremnek.

Megjegyzí az auktor, hogy valamely gyűrűtlen őzlábgombához (Lepiota) vagy csengettyűgombához (Pluteus) hasonlít, de a spórapora fehér. Ezeknek a genusoknak is a tönktől többé-kevésbé távol állók a lemezei. Mivel gyűrűnek kezdetben sincs

nyoma, azért nem vehette Bresadola a Schulzeria genushoz beosztott gombákat a Lepiotákhoz. A pereszkergombáknál (Tricholoma) viszont ilyen távol-álló lemez-elrendeződést nem észlelhetünk.

Az új genus felállítása ezen a különbségen alapszik, éppen úgy, mint ahogy Tubiporus genus lett a Boletusok egy részéből. (Tinorú gombák.) A lemezeknek ezt az elrendeződését az

„árkoltpereszker” névvel domborítom ki, hogy a *Schulzeria* genus magyar neve kifejezze azt, hogy e nem a pereszker-gombák közül lett kiszakítva.

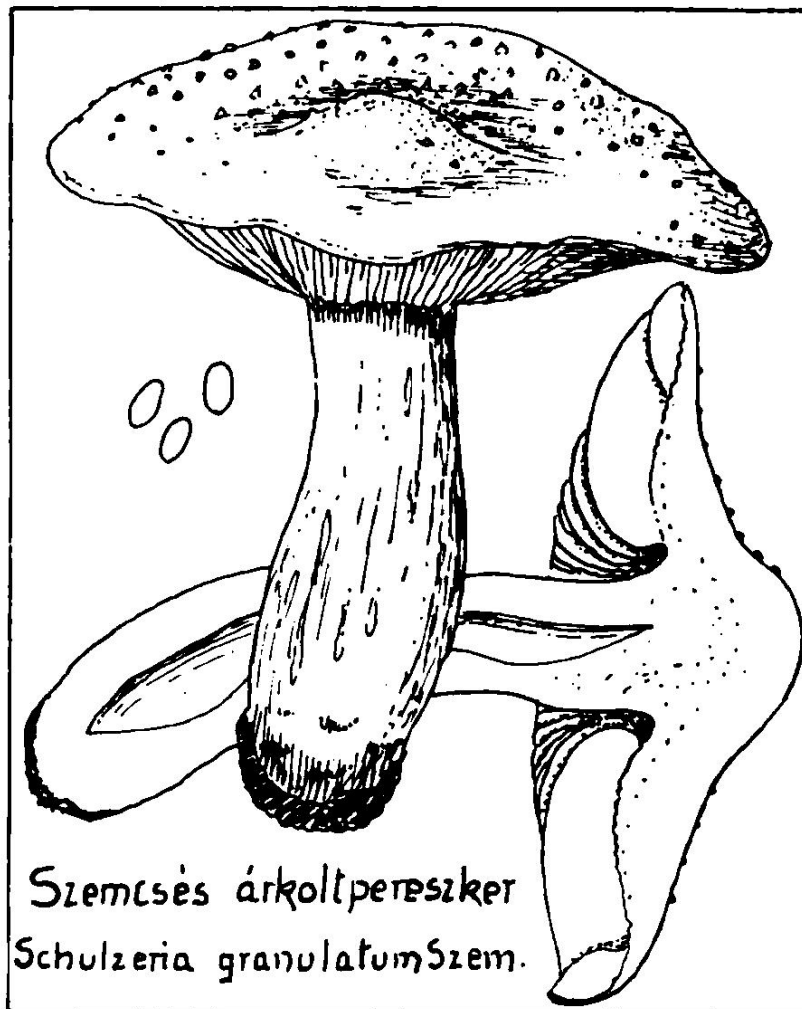
Bresadola az „Iconographia Mycologia” XLIII. tábláján bemutatja azt a két gombát, amelyet ő a *Schulzeria* genusba osztott. Vázlatos rajzban lemásoltam ezeket, hogy így az általam talált, s alább leírt árkokoltpereszkernek az idetartozását rajzokkal is igazoljam. Viszont annak a két gombának a leírását céltalan lenne itt is közölni. Csak az elterjedési adatukat idézem: „Hab.: in hortis Slavoniae (Vinkovce), solitarius. Area distr.: Slavonia”.

A *Sch. squamigera* Schulz. et Bres.-nál még megtoldva ezzel: „autumno”. Miután ezt a két gombát Schulzer küldte Bresadolának, s így azok flóránkba sorozandók, szükséges, hogy magyar nevük is legyen. Lenne tehát a *Schulzeria rimulosa* Schulz. et Bres.: Repedezett árkokoltpereszker, a *Schulzeria squamigera* Schulz. et Bres.: Pikkelyes árkokoltpereszker.

Előbbi 8—10, utóbbi kb. 2 cm átmérőjű gomba.

A következő rajzon bemutatott szemcsés árkokoltpereszker, *Schulzeria granulum* Szem. Budapesten, a Hűvösvölgyben találtam 1926. december 17-én. Leírása a következő:

Kalap: 10 cm átmérőjű. Színe piszkos, világos barnászöld, felhőzetesen itt-ott világosabb, néhol halvány rózsaszínesbe húzó. Letörölhető szemcsék borítják. Nem vízáteresztő. (Non hygrophanus.) Tompán púpos, de egyébként is vastaghúsú. Húsa a kalapban puha. A kalap húsának a színe piszkos világos zöldbe, itt-ott rózsaszínesbe húzó piszkosfehér.

Lemezei szélesek, sűrűn állók, a tönk felé kikerekítettek, sőt annyira távol állók, hogy nem is a tönk felé irányultan nőttek a kalap húzához, ezért mély árok van a tönk és lemezek között. Színük sárgásba húzó fehér.

Tönkje odvas, közel egyforma vastag, 10–12 cm hosszú, s kb. 2–2.5 cm vastag. Színe fenn fehér, lefelé piszkosfehér, sárgásba, még lejjebb barnásba húzó. Vékony, sötétbarna szálacskák vannak rajta.

Ezek a tönk alján több, egymás mellett és felett álló, rövid haránt-sávba tömörülnek. A tönk húsa is piszkosfehér, néhol sárgára, néhol barnára, sőt lilába is színesedő.

Húsának az íze fanyar, szaga is rossz.

Spórája hosszúkás ellipsziszalakú, sima, áttetsző; $6-8 \times 3-4 \mu$.

Tölgyerdő talaján termett, amint látjuk a dátumból, (XII. 17!) elég későn.

Ennek a gombának a leírását azzal bocsájtom közre, hogy régebben is találtam ilyen, szemcsés árkoltpereszker, de akkor még nem foglalkoztam a gombákkal annyira, hogy leírtam és lefestettem volna. Meg vagyok róla győződve, hogy kutatóink ilyen gombát hamarosan fognak találni.

A pereszkergombák közül legjobban a sós pereszkergombához, *Tricholoma impolitum* Lasch. hasonlít.

*) A hivatkozott helyen: „Etym. a claro Cap. St. Schulzer von Müggenburg Mycologo sollertissimo. Hymenophorum a stipite discretum. Stipes volva et annulo carens. Lamellae postice rotundae, liberae, remotae. Sporae obovatae, hyalinae. Est *Lepiota exannulata*, vel *Pluteus* aut *Pilosace*, sporis albis.”

(*Folia Cryptogamica*, vol.1, 1930, p.823-826)

Irodalom: A Magyarországon előforduló ragadozó madarak meghatározója.

Írta: Szemere Zoltán.

78 l., 12 szöveggépen és 8 (1 színes) táblán, 174 rajzzal. Budapest, 1930. Stephaneum nyomda. (A szerző kiadása.) Ára 4 pengő. (Megrendelhető: Budapest, II., Herman Ottó-út 15.)

Alig van a madártan területén égetőbb sűrűs feladat, mint a ragadozó madaraknak minél szélesebb körben való megismeretése.

Hogy az e téren uralkodó tájékozatlanság általában mennyi kárt okoz főleg természetvédelmi tekintetben, így mindekelőtt egyes már amúgy is nagyon megritkult fajok kíméletlen irtása szempontjából, azt bővebben, úgy vélem, nem szükséges tárgyalni. Ezen az állapoton kíván változtatni a jelen munka szerzője, amikor ezt a könnyű stílusban megírt könyvét vadásztársainak kezébe adja.

Az ügyesen és eredeti szempontok szerint megírt szöveg korántsem száraz madárhatározó, amely kizárólag «határozó kulcsok»-tól hemzseg, hanem mindvégig valósággal érdekfeszítő olvasmányként hat. Ugyanis a fajok ismertetésén kívül sok minden egyebet is megtudunk belőle. Az első rész tájékoztatást nyújt a madarak mérési módjairól, minthogy a méretbeli viszonyok sok esetben a fajok meghatározásánál fontosak.

Utána táblázatba vannak összefoglalva a Magyarországon élő ragadozó madarak méretei. »A rendszerbe csoportosított ragadozó madarak rövid jellemzése« c. rész az egyes fajok távi-

0, 0, 0

Valósággal lelkiismeretbeli kötelesség ma, a Természet őseredeti állapotainak pusztulása idején, hogy azok, akik a ragadozó madarakkal – kivált lőfegyverrel kezükben – kapcsolatban vannak, e sok tekintetben vonzó lényeket alaposan megismerjék, amiben kiváló segítséget nyújt az itt ismertetett és nagy elterjedtséget megérdemlő könyv.

Dr. Vasvári Miklós.

(*A természet.* – 26. (1930) 15-16., p. 188.)

Megjelent füzetek

35. (1920)

Szemere László: A kis békászó sasról (*Aquila pomarina* Brehm)

Szemere László: A kócsag hajdani fészkelése és tenyésztése a Bodroghözben

Szemere László: Különféle adatok a buhuról

Szemere László: A konyhakertet ásassuk fel minél később

37. (1922)

Szemere László: Törvényjavaslat a madarak védelméről

Szemere László: Népies madárnevek

Szemere László: *Otocoris alpestris* lövetett

Szemere László: Madár- és tojásgyűjteményem elpusztulása

Intézeti ügyek — Personalia

Szemere László: A madárfényképezésre alkalmas fényképezőgépekről.

38. (1923)

Szemere László: Régi madártani adatok a Nagykunságról

Szemere László: A kócsag nyomatékosabb védelme

Szemere László: A hasznos madaraknak szánt fészekodvak megvédése a verebek ellen

Szemere László: Az új cementodúkkal végzett költési próbák első eredményei

40. (1923)

Szemere László: Adatok a széncinege, parlagi veréb és nyaktekercs hangjához

Szemere László: Kócsag adatok a Fertőről

Szemere László: *Egretta alba* és *Pelecanus* sp. szabolcsmegyei költéséről

Szemere László: Boroskay János. 1841 — 1923

Szemere László: Az olcsó fotografálás módja

47. (1925)

Szemere László: Újabb tapasztalatok a betonfészekodvakkal

Szemere László: Gyűjtemények

Szemere László: Szerecsen-pacsirta (Melanocorypha yeltoniensis Forst.) előfordulása Magyarországon

Personalia

48. (1925)

Szemere László: Etika az ornitológiában

Szemere László: Gyógyfürdő gázaitól elpusztult madarak.

Megjegyzés

Szemere László: Anas querquedula helytelen magyar neve

Szemere László: Vonuló gólyák leszállóhelye Nógrádban

61. (1928)

Szemere Zoltán: A Dendrocopos medius L. párzási játéka

Szemere Zoltán: A gatyás ölyv (Archibuteo lagopus Brünn.) és a nyúl

Szemere László: Buhu

Szemere Zoltán: A verebek táplálkozásáról

Hoffmann Gyula: Irodalom: Gombáskönyv kezdők részére

Personalia

62. (1929)

Szemere László: A széncinege (Parus major L.) Magyarország területén

Szemere László: A kék cinege Magyarországon

Szemere László: A fenyvescinege (Parus ater) elterjedése Magyarországon

Szemere László: A lazúrcinege Bártfán

Szemere László: A búbos cinege (Parus cristatus L.)

Magyarországon

63. (1929)

Szemere László: A függőcinege (*Anthoscopus pendolinus* L.)
Magyarországon

Szemere László: A füstös cinege (*Parus lugubris* Temm.) a
Bánságban és Erdély déli részében

Szemere László: A sárgafejű királyka Magyarországon

Szemere László: A tüzesfejű királyka nálunk

Szemere Zoltán: A tűzok (*Otis tarda* Linn.) Magyarországon

Szemere Zoltán: A reznek (*Tetrax tetrax* Linn.) Magyarországon

64. (1929)

Szemere Zoltán: A fácán (*Phasianus colchicus* Linn.) Magyaror-
szágon

Szemere László: A fürj (*Coturnix coturnix* L.) nálunk

Szemere László: A fogoly (*Perdix perdix* Linné.) Magyarország
gyakori madara

Szemere László: A szirti fogoly (*Caccabis saxatilis* Wolf & Meyer)
Magyarországon

Szemere László – *Lovassy Sándor*: A császármadár (*Tetrastes*
bonasia L.)

Szemere László: A nyírfajd (*Lyrurus tetrix* L.) Magyarország vi-
dékein

Szemere László: A középfajd (*Tetrao medius*) Magyarországon

65. (1929)

Szemere László: Fehér-spórás lemezes-bélésű gombáink

66. (1929)

Szemere László: A bocskoros-gombák — *Volvaria*

Szemere László – *Lovassy Sándor*: A siketfajd (*Tetrao urogallus* L.)

Szemere Zoltán: Az apácalúd (*Branta leucopsis* Bechst.) Magyar-
országon

Szemere Zoltán: A vörösnyakú lúd (*Branta ruficollis* Pall.)
magyarországi megjelenése